

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

журнал для робочого люду — виходить два рази на тиждень.
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
Видає Товариство "Українських Робітничих Вістей".
Передплата на рік \$4.00

Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непоміщені в газеті рукописи не звертає ся, хіба що дописувачеві якимсь чином доведеть ся до редакції на випадок, коли йому треба буде змінити адресу, а також до редакції на випадок, коли йому треба буде змінити адресу, а також до редакції на випадок, коли йому треба буде змінити адресу.

"ПАТРИОТИЗМ" ПРОДАЖНИХ БАНКРОТІВ.

Же довгий час ніхто нігде і словом не згадав про наємника польської шляхти Головного Хама Петлюру. Він, нещасливий, став таким політичним банкротом, що про него стидали ся згадувати шоб небуди (тай не було що згадувати) його найбільші сторонники. Словом, про Петлюру в останній час і песь не гавкав.

Та в останніх європейських українських газетах знаходимо відомості про Петлюру. Іменно довідуємо ся там, що Головного Хама видав відозву з приводу 5-ої річниці основи української буржуазної республіки п. н. "Народ український".

Нід відозвою є дата 22 січня, "Року Божого 1923-го", однак нема назви міста, в яким вона була видана. Відозва є характеристична одним: вона ціла звернена проти большевиків, а ні одним словом не згадує про польсько-шляхетських окупантів Східної Галичини і інших українських земель.

Та на сім же не кінець. Про п'ятнадцяті річницю основи української буржуазної держави не забув і ще один "український патріот і діяч". Се — ренегат Михайло Ядків, редактор "Рідного Краю", органу Петлюри і польських панів в Східній Галичині.

Ми не маємо у себе "Рідного Краю" і користуємо ся тут виденським "Українським Пропором". В 4. числі тої газети з 27 січня с. р. др. Остап Грицай пише, що з нагоди п'ятих роковин проголошення української держави "Рідний Край" присвятив майже ціле число з 23 січня с. р. с. рим роковинам.

Великий Український Нарід. Його Найдостоїншого Вождя, Голову Директорії і Головного Отамана Віського Симона Васильовича Петлюру, Славе Українське козацтво і Високий Уряд сердечно пошановують з Великим Святком — п'ятою річницею проголошення самостійності Української Народньої Республіки й бажаємо витривалості в їх тяжкій боротьбі проти гнобителя Батьківщини, до остаточної перемоги.

А свитачна передача, присвячена тим 5-им роковинам, кінчить ся таким псаломно-містичним рефлексом: "День 22 січня мусить бути днем нашого посту. Мусимо сей день посвятити цілковито одній справі, одній думі, як нам світло освітлити нашої мети (1). Зробимо сей день журливим святом нашої душі. Хто спроможеть ся на молитву, найпомогіть ся за долю і волю Рідної запаняченої Країни, хто може лише вдарити себе в груди: Горе мені грішному, — хай і се зробить".

А на кінци своєї статі др. Грицай каже від себе так: "А Найдостоїншішому Вождюви" (Петлюри) можна хіба тільки погратулювати, що його політична діяльність кінчить ся на одній площині з Яцковим та Галковим". Ми умисно згадали тут про Петлюру і Яцкова з його "Рідним Краєм", шоби показати, що між ними нема ніякої різниці, що навіть признають галицькі націоналісти з "Українського Пропору".

А коли ми подивимо ся на "патріотичну" братію в Канаді, то побачимо те саме. Ті люди, які претендують на одининок українських патріотів, які ще й ніні старають ся оборонити і вибілювати Петлюру, в той сам час є явними доносчиками до поліційних властей на український робітничий рух в Канаді, в той сам час в своїх газетах в кожнім числі обкидають грізно Радянську Україну, большевиків і взагалі українських робітників.

І Головний Хам Петлюра, і Ядків з "Рідним Краєм", і Крат та Стечишин з "Укр. Голосом" в Канаді — всі кричать, що є одининок оборонцями України, всі ліють помі на большевиків, а в той сам час — перші служать польській шляхті, а другі — роблять до поліції доноси на українських робітників або ті доноси одобряють.

Такий то є той "патріотизм", яким дурять голови робітників різні темні, продажні душі. Таким "патріотизмом", яким ставлять ся Петлюра, Ядків, Крат та Стечишин — свідомі українські робітники брідять ся.

Товаришу Робітнику! Не забувай, що твоя одиница газета в Канаді — "Українські Робітничі Вісті" — видаєт ся лише за твої гроші і інших таких самих, як ти. Памятай, що твоя газета від нікого не надієт ся помочі, лише від тебе. Тому приславй передплату і скільки зможеш на пресовий фонд, а сям сповна сій найгозловніший обовязок!

ДО ВІДПІВ СЕКЦІЇ ЖЕНЩИН-РОБІТНИЦЬ ПРИ СТОВ. УКР. РОБ. ДІМ.

Товаришці Робітничі! Наближаєт ся день 8. марта, який є міжнародним організаційним днем женщин-робітниць.

Завдяки нашій невідомості і неорганізованості в минулий рік, мало хто з нас знає про такий міжнародний день женщин-робітниць. А передові наші товаришки по цілім світі ведуть в той день організаційну пропаганду, устроюють масові віча женщин-робітниць, на яких закликають їх до боротьби поруч з мужчинами за кращу долю всіх поневоленних.

Поруч з буржуазними, панськими партіями повстав свого часу в Європі і Америці жіночий рух, знаний під назвою суфражизм. Сей рух вели не женщины-робітници, але женщины-експлуататорки, жінки та доньки рижних богачів та буржуазних політикерів, які в себе дома тримали по кілька служниць та нянчок. Ці пані бороли ся не за визволене женщин-робітниць з кінтів капіталу, але за політичні права женщин. Вони хотіли вибороти для себе право йти до парламентів, займатися всіма урядовими посадами в буржуазних державах, але вони пальцем не кинули про долю тих мільонів женщин-робітниць, які душуть ся в фабриках і заводах, з яких неажерливий капітал висисає останні соки, експлуатуючи їх немилосердно.

Женщины-робітници, побачивши свою тяжку долю і зрозумівши, що без організації ім ніколи не поліпшити свого положення, рішили зорганізувати свою міжнародну організацію. Але не окрему від організації робітників, а поруч з нею, і не для того, шоби кидати черевиком в судило, як се робили суфражистки, а для того шоби поруч з робітниками стати до визвольної боротьби, шоби разом з робітниками мужчинами солідарно вийти на страйк, а навіть разом з ними піти на барикади, коли пробє для сего случая година.

І з тою ціллю зібралась в 1907 році в німецькій місті Штутгарті перша міжнародна конференція женщин-соціалісток. Зібралась вона поруч з VII конгресом II Інтернаціоналу. Так жінощини-робітници започаткували свою організацію тісно звязану з II Інтернаціоналом. Бо вони заснували свою організацію не тому, шоби вести окрему акцію від зорганізованих робітників, але тому, шоби втягнути в організацію більше женщин-робітниць, бо, мовляв, женщина женщину скорше зрозуміє, але працювати і боротись разом з робітниками. Вони не поставили своїм заданем якихось спеціальних прав для женщин-робітниць, бо їхню ціллю була соціальна революція, яка визволяє женщин-робітниць з економічного і політичного поневолення.

Друга міжнародна конференція женщин-робітниць відбулась в 1910 році в столиці Данії Копенгагді також одночасно з VIII конгресом II Інтернаціоналу. На тім то конгресі, за поціном т-ки Клари Цеткін, яка була піонеркою сего руху, ухвалено проголосити день 8. марта міжнародним днем женщин-робітниць.

Але женщины не могли розвинути як слід своєї організації і не могли як слід сполучити з нею свого дня. А не могли тому, що II Інтернаціонал не був боевою революційною організацією, яка сприяла б такому рухові серед женщин-робітниць. І навіть то невеликою помічю II Інтернаціоналу женщин-робітниць мало тилили ся, бо в 1914 році вибухла світова війна і провідники II Інтернаціоналу пішли служити королям і цісарям своїх країв.

І робітничі лишались на бездорозю, їх організація перестала бути активною. Невтомима революціонерка Клари Цеткін, яка від початку заснована міжнародної організації женщин-робітниць на конгресі в Штутгарті в 1907 році була секретаркою бюро тої організації, порозумілась в Швейцарії з російськими революціонерами та скликала в Берліні в 1915 році міжнародну конференцію. Однак на тій конференції взяли верх вихованки II Інтернаціоналу і ся конференція не дала гарних наслідків.

Коли ж світова війна привела до страшної кризи в Європі, коли ся війна цілим своїм тягарем завалилась на плечі женщин-робітниць, синів, мужів і братів, котрих забрано на фронт а самі їх поліщено на ласку судибі, тоді робітничі без згоди II Інтернаціоналу вийшли на вулиці великих європейських міст з криком "мира і хліба". Перші вийшли на вулицю робітничі Берліна, коли кайзерівський суд засудив Карла Лібкнехта на довічне увязницю за виступи проти війни.

Але найбільшу роль судило відіграти російським, а власне петроградським женщинам-робітницям. Змучені голодом, холодом і драстичними царськими законами петроградські робітничі вийшли на вулицю 8. марта (23. лютого після старого стилю) 1917 року, в самий міжнародний день женщин-робітниць, з олівками "хліба і мира" та започаткували ту велику революцію, яка привела до упадку царизму і буржуазії в російській імперії.

В 1920 році відбув ся в Москві Другий Конгрес Комуністичного Інтернаціоналу, а поруч з ним відбула ся і перша міжнародна конференція женщин-комуністок. На тій конференції ми знова бачимо невтомно стареньку революціонерку Клару Цеткін, а по при ю Інесу Арманд, Олександрю Колонтай і інших. В тій конференції взяли участь представниці працюючого жіноцтва різних країв.

Тому, що II Інтернаціонал і його лідери пішли на службу буржуазії, женщины-робітничі підняли свій революційний прапор і злучились з Комуністичним Інтернаціоналом. При Комуністичнім Інтернаціоналі вони мають своє бюро, яке обслуговує організаційні справи робітниць і є головним організаційним жіночим комітетом, який працює в тісній злучці з Виконавчим Комітетом Комінтерна.

На першій міжнародній конференції комуністок в Москві в 1920 році рішено, шоби день 8. марта остав ся і на дальше міжнародним днем женщин-робітниць. І з тою часу революційні організації робітниць використовують сей день для своїх організаційних і пропагандових цілей.

Товаришці Робітничі! Ми також не повинні негувати сего дня. Ми не можемо зробити много, але те, що можемо, що в наших силах — ми повинні зробити. Всі відділи Секції Женщин-Робітниць при Стоваришеню Укр. Роб. Дім повинні скликати в день 8. марта масові мітинги женщин-робітниць, або устроїти концерти-мітинги і на них заликати женщин-робітниць до організації, пояснюючи їм значення сего дня та користь організації.

Візьмім ся до враці, товаришкі! Если у нас мало сил і знаня, то заставмо товаришків, шоби вони помогли нам! Ше є час підготувати ся до 8. марта. Тож не жаліймо своєї праці в інтересі всіх поневоленних. Постараймо ся, шоби в день 8. марта подволялись ряди нашої організації! Перечитайте сей заклик на своїх найближчих адміністраційних зборах і беріть ся до роботи. Хай же солідарність всіх працюючих! Хай же міжнародний день женщин-робітниць! Хай же Секція Женщин-Робітниць при Стов. У. Р. Д.

Центральний Організаційний Комітет Секції Женщин-Робітниць при Стов. У. Р. Д.

МІЖНАРОДНИЙ КАПІТАЛ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Міжнародний світовий капітал ще до часу, поки вивляв ся в імперіалістичну світову війну, зумів був обмотати майже цілий світ павутинною сіткою своїх установ, які під ріжними формами, чи то акційних колоніальних товариств, чи то банкових філій, ссали кров з працюючого населеня. Східна Галичина понала була в обсяг ділана великих віденських банків, як "Kredit Anstalt", "Wiener Bank Verein", "Union", "Merkur" і др. Засіяли вони Східну Галичину своїми філіями і надвартість створена працюючим населенем Східної Галичини прямою дорогою Львів — Відень пішла в кишеню заінтересованих віденських банкірів та акціонерів.

Вже підчас війни, а головню по війні положене фінансового капіталу в Європі підлягло усяким змінам. З різних причин точка тяжости перенеслась в краї Антанти, а акції австрійських банків перейшли в руки міжнародних банкових концернів Франції, Англії, а навіть Америки. Тим самим Польща, а з нею і Східна Галичина перейшли в обсяг визиску великого міжнародного капіталу Антанти.

Міжнародний капітал, в погоні за добучею, як найкраще вихиснує всі місцеві відносини поодиноких країв, пречудно приноровлюєт ся до всіх місцевих умов, а руководити ним тільки зиск — добуця, визиск робочої сили та стремління як найбільше загарбати природних богатств.

В першу чергу займаємось капіталістичними банками, що мов лавки сидять на тілі працюючого населеня і втискають свої халчіві пальці в найдрібніші прояви господарчого життя країни. Банки в Східній Галичині почали "націоналізуватись", а рівночасно звязувались як найтісніше з центральними банками тої Антанти в Польщі. І хоч на перший погляд назви та шильди націоналізують ся, то в дійсності під впливом своїх могутніх опікунів централизують ся.

Так бачимо з трох банків, а саме з "Oesterreichische Bodenkreditanstalt", "Credit-Anstalt" і "Bank fuer Handel und Industrie" повстав один під назвою "Bank Malopolski". Інші банки зливають ся, або спершу поміж собою, або прямо з варшавськими центральними; прим. "Oesterreichische Credit-Anstalt fuer Handel und Industrie" зливаєт ся в "Dyskontowy Bank w Warszawie", "Industrie Bank" в "Polski Bank Przemysly", "Deponiten Bank" в "Bank dla Handlu i Przemysly", "Merkur" в "Bank Komercyjny" і т. д. Всі ті банки, що оперують в Східній Галичині, творять спільний "Związek Banków Malopolskich" у Львові.

Самих центральних банків є в Східній Галичині 18, більших філій 79, і ціла хмара менших філій та змінних контор. Всі вони працюють по квазівам своїх антантських централі і зрозуміло річию є, чому два директори сего "Союза малопольських банків", Др. Стешковскі і Др. Міхальскі були міністрами фінансів "незалежної" Польщі, себто агентами антантського капіталу в кольоні Польщі.

Всі ці банки займають ся спекуляцією і валютними інтересами, головню виміною висиланих американськими емігрантами долларів. Выплатують своїм міжнародним акціонерам від 20 до 25% чистої дивіденди. Місцеві нагроблені капітали, оскільки не піддадуть ся диктатови сего "Związku", засуджені на смерть. Розвій промисловості згідно з інтересами кольоніальної політики капіталу не підтримуєт ся, а і ті галузи індустрії, які мнимю розвивають ся, нпр. виріб оружія і амуніції, оперті цілковито на міжнародним капіталі.

Се тільки про ті фінансові установи, що сидять на місці в Східній Галичині, а тепер скажемо дещо про ті установи, що сидять далеко поза границями сьогочасної Польщі, а їхні капітали "працюють" в Східній Галичині. Неможливо в такій короткій статі розібрати ті спілки, спілочки, акційні товариства, що опирають ся на чужоземні капітали і цілою сіткою визиску обмотали карпатські ліси, галицькі поля та нафтові терени. Для приміру наведу тільки ті французькі товариства, яких капітали грабують галицьку нафту і нібито відпомагають свою дитину "незалежну" Польщу. За ріжні державні позички, достави амуніції і др. зумили французькі фінансісти в протягу дуже короткого часу захопити всі кращі нафтові концесії і вложили в галицьку нафту такі капітали:

Soe. Franc. Polonaise et Petroles 165 мільонів французьких франків, Soe. d. Petr. d. Dombrofa 138 м. фр., Soe. Premier 125 м. фр., Soe. Limanova 100 м. фр., Soe. Franc. d. Petr. d. Malopolska 30 м. фр., Soe. Financ. d. Petr. 25 м. фр., Soe. d. Petr. Wankowa 15 м. фр., Soe. d. Mines d. Petr. d. Potok 12 м. фр., Credit General d. Petr. 10 м. фр., Omnium d. Saz. et Petr. 6 м. фр., Soe. d. Petr. d. Brabobniea 4 м. фр., Soe. d. Zagorz 4 м. фр., Soe. d. Revedemes et Exploitations Petr. 4 м. фр., Soe. Franc. d. Karpathes 3.5 м. фр., Soe. d. Petr. d. Polana 1.5 м. фр., Soe. d. Petr. Sambor 1.5 м. фр., Soe. Franc. pur l'Industrie 1 м. фр., Silva Plana 68.5 м. фр., Разом 717 м. фр. і то тільки з Франції, а де Англія, Америка, Німеччина, Швеція і інші держави, що вложили капітали в східно-галицьку нафту.

Хай застановлять ся читачі над тим, яка маса міжнародних капіталістів, банкірів, акціонерів провадить безжурне, роскішне жите на кошт трудових мас Східної Галичини. І спитаймо тих патріотів та націоналістів, що "рахають" на Антанту та "культурний" захід, що думають вони принести населеню Східної Галичини своїм "національним визволенням" при помочі тої Антанти? Хіба се, що — самі слабі — дозволять тому ж капіталови ще густішою сіткою обмотати працююче населене.

Як можливо думати про господарче а тимсамим і культурне піднесенє Східної Галичини, коли вся надвжика вартости замість на господарче піднесенє країни, іде на ратіванє розкладаючого ся міжнародного капіталу? Чи Польща, се не найкращий доказ такої національної незалежності? Як може молодіж, що вчить ся закордоном, думати розпочати з сими міжнародними хижаками конкуренційну боротьбу для розвою "національного" капіталу? Чи не бачить вона утопійність конкуренції з тим зорганізованим, володючиим великими капіталами, міжнародним хижаком і чи не бачить вона, що відіграє прихашків та здирщиків в інтересах міжнародного капіталу, яку мали за часів феодализму арендарі-шинкари?

Для нас ясно. В Східній Галичині, підчас сучасного розвою капіталізму, неможливий ніякий економічний розвій, хіба збільшенє кольоніального визиску. Не може бути ніякої мови про якийсь розвій, доки не усунеть ся сеї павутинної сітки міжнародного капіталу, що дусить ся в собі і збільшенем акумуляції по кольонях хоче ратуватись від неминучого розвалу. Увільнити Східну Галичину може тільки соціальна революція.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР

22. лютого 1848 р. початок революції в Франції, що закінчила ся проголошенем II республіки.

22. лютого 1883 р. арештованє в Харкові Вері Фігнера на донос прокуратора Дегаєва.

22. лютого 1918 р. українські соціал-демократи в Канаді остро виступили проти Центральної Ради в газеті "Робочий Народ".

22. лютого 1919 р. убито Курта Айзнера, президента баварської республіки.

23. лютого 1918 р. змушена згода Совнаркома на грабіжницькі німецькі мирні умови.

23. лютого 1919 р. проголошенє радянської республіки в Міншені.

23. лютого 1920 р. Червона Армія здобула Ростов над Доном.

24. лютого 1897 р. самоспаденє студентки-революціонерки М. Ветрової в Петроградській кріпости.

24. лютого 1918 р. В.Ц.В.К. ухвалив прийняти умови німецького мира й вислав делегатів до Береста.

24. лютого 1920 р. постановою Р.Н.К. України про об'єднанє Червоної Армії України і Росії.

ЛЮДЕНДОРФ ПРО "ЧЕРВОНУ НЕБЕЗПЕКУ".

ВІДЕНЬ, 8. лютого. — Німецький генерал Людєндорф, якого робітники не допустили до Відня і привели до передремствія Відня вернути до Монахії, дав інтервю з кореспондентом "Вінер Альгемайне Цайтунг" про теперішнє положенє в Європі. Ген. Людєндорф заявив між иншим отсе:

"Булоб мильно припускати, що поділ в Рурській басейні є виключно справою Німеччини. Наслідки сього відчуже ціла Европа. Не стоючи в жаднім звязку з берлінським правительством, я не могу нічого певного сказати, чи вісти про союз між Німеччиною і большевиками є правдиві, чи ні. Я знаю тільки те, що така комбінация булаб для Європи великим нещастем.

"Теперішнє політичне і воєнне положенє в Європі каже побовуватись, що якийсь оружейний конфлікт в Європі дасть большевикам привід до інтервенції і Европа буде залита червоними військами.

"Причиною наступу Франції в глуд Німеччини була два мотиви: політичний і індустриальний. Політичний заключаєт ся в тім, що Франція з 30-мільоновим населенем не може панувати над Німеччиною, якої населене є два рази більше і тому в її інтересі дежить захопити німецькі копальні і промисловості, шоби скрипіти свої власні індустрії. Коли Франція є в посіданю німецького вугля і заліза, вона зможе укріпити свої побережя і створити таку флоту, шоби положити кінець ролі Англії на континенті.

"Сей план Франції є також питанням життя і инших держав, а в першій мірі Голландії".

ЦІННА КНИЖКА.

Кожний український робітник в Канаді повинен мати в своїй бібліотеці і користати з цінного наукового твору Юлія Липперта п. н.

ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ.

Книжка обимає 400 сторін друку більшого формату, зі 112 ілюстраціями, напечатана на книжковим папері. На українську мову переклав П. Дятів.

Ціна сеї книжки \$2.50.

Замовлення посилаєт на слідуочу адресу:

J. Boychuk
21 Denison Ave.,
Toronto, Ont.,
або на адресу:

Ukrainian Labor News
Cor. Fritchard & McGregor
WINNIPEG, MAN.

Товариш! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті".